Statusrapport oktober 2026

for prosjekt OPPTAKT (2026-2028)

OPPskalert musikkterapi gjennom
Tilskiping av regionale Arenaer for Kunnskaps- og Tiltaksutvikling
i Sør (Kristiansand), Øst (Oslo) og Vest (Bergen)

Vedtak om konsept	13. desember 2024
Vedtak om oppstart	9. desember 2025
Godkjenning av Prosjektplan	25. mars 2026
Prosjekteier	Griegakademiet, ved instituttleder Geir Davidsen
Prosjektleder	Polyfons klyngeleder, Brynjulf Stige
Prosjektgruppe	Polyfons sekretariat: Nina Bolstad (rådgiver), Tora Söderström Gaden (koordinator for medvirkning), Liv Gunnhild Qvale (administrativ koordinator) og Brynjulf Stige (klynge- og prosjektleder) Regionale fagkoordinatorer: Marie S. Skånland (Sør), Hans Petter P. Solli (Øst) og Kaja Elise Enge (Vest)
Prosjektets styringsgruppe	Styringsgruppa for Polyfon kunnskapsklynge for musikkterapi
Startdato	1. januar 2026
Evalueringspunkt	Løpende formativ evaluering, med årlig summativ evaluering
Sluttdato	31. desember 2028
Finansiering	Agenda Vestlandet – stiftelsen fra Sparebanken Norge + egenbidrag fra Polyfon kunnskapsklynge for musikkterapi
Rapporteringstidspunkt	Statusrapportering oktober 2026, oktober 2027 og oktober 2028. Sluttrapportering tidlig i 2029.

Innhold

I Innledning, sammendrag og vurdering ... 3
Innledning ... 3
Sammendrag av Statusrapport oktober 2026 ... 3
Vurdering ... 3
II Aktiviteter i de tre regionene ... 4
Aktivitetsrapportering region sør 2026 (januar-september) ... 4
Bakgrunn og forutsetninger ... 4
Aktivitet i 2026 ... 4
Veien videre ... 5
Aktivitetsrapportering region øst 2026 (januar-september) ... 5
Bakgrunn og forutsetninger ... 5
Aktivitet i 2026 ... 5
Veien videre ... 6
Aktivitetsrapportering region vest 2026 (april-september) ... 6
Bakgrunn og forutsetninger ... 6
Aktivitet i 2026 ... 7
Veien videre ... 7
III Utvikling av Polyfons fellesfunksjoner ... 8
Polyfons styrende og rådgivende organ ... 8
Nasjonale støttefunksjoner til regionenes aktiviteter ... 8
IV Realisering av resultatmålsettinger ... 9
Deltidsstillinger for regionale fagkoordinatorer i Sør, Øst og Vest ... 9
Rekruttering av nye klyngedeltakere i regionene ... 9
Systematisk samarbeid mellom de aktuelle klyngedeltakerne ... 9
Etablerte samarbeid som sikrer systematisk bruker- og pårørendemedvirkning ... 9
V Realisering av effektmålsettinger ... 10
Antall pasienter som får tilbud om musikkterapi i spesialisthelsetjenesten ... 10
Musikkterapitilbud i kommunene og i andre sektorer ... 11
Utvikling av tjenester og praksis ... 12
Utvikling av ny kunnskap om tjenester og praksis ... 12
VI Regnskap ... 14

I Innledning, sammendrag og vurdering

Innledning

Kunnskapsklynga Polyfon skal bidra til utvikling av fag og tjenester i heile landet. Dette realiseres bl.a. gjennom en *knutepunktmodell* som skal styrke bredde og tyngde i musikkterapi som praksis, forskningsfelt og utdanningstilbud, og slik bidra til at befolkninga i ulike regioner får mest mulig likeverdig tilgang til musikkterapi. Agenda Vestlandet – stiftelsen fra Sparebanken Norge har gitt vesentlig støtte til prosjekt OPPTAKT, som muliggjør arbeid med dette i regionene sør, øst og vest. **Prosjektplanen for OPPTAKT** beskriver konseptet og skisserer målsettinger, aktiviteter, organisering, risikovurdering og finansiering.

Sammendrag av Statusrapport oktober 2026

Med oppstart i perioden januar-april 2026, er det i alle tre regioner etablert deltidsstillinger for regionale fagkoordinatorer, dette som en del av Polyfons egeninnsats i prosjekt OPPTAKT. I hver region er det også etablert faglig aktivitet for å stimulere tjenesteutvikling, kunnskaps- og kompetanseutvikling, med vekt på brukermedvirkning og samarbeid mellom regionale aktører. Som det går fram av de regionale rapportene i Del II, er aktiviteten skreddersydd til de ulike faglige forutsetningene i hver region.

Del III av rapporten beskriver hvordan Polyfons fellesfunksjoner i løpet av 2026 er utvikla og styrka i tråd med etablering og drift av prosjekt OPPTAKT. Det gjelder både klyngas styrende og rådgivende organ og det nasjonale arbeidet med formidling, tjenesteutvikling, forskning, utdanning og medvirkning.

Del IV viser at resultatmålsettingene som var definert for prosjektet for hele 2026 er realisert med god margin allerede i oktober 2026. Etter de milepæler som er definert i tabell 4.2 i **Prosjektplanen**, skal det for eksempel være rekruttert 4 nye klyngedeltakere per desember 2026, mens det allerede er rekruttert 6 nye klyngedeltakere. Indikatordata i Del V gir baseline for langsiktig monitorering av realisering av effektmål knytta til tjenesteutvikling. Når det gjelder kunnskapsutvikling som kan støtte framtidig tjenesteutvikling, ser vi at nye lovende samarbeidsrelasjoner og prosjekter er under oppbygning.

Regnskapet i Del VI viser foreløpig noe underforbruk, først og fremst på grunn av nødvendig planlegging og forberedelse de første månedene av prosjektperioden. Aktiviteten har tatt seg kraftig opp etter april. Prognosen er at tildelinga for 2026 vil være brukt opp innen 31. desember.

Vurdering

Når det gjelder aktiviteter, realisering av resultatmålsettinger og av effektmålsettinger knytta til kunnskaps-utvikling, er status for prosjekt OPPTAKT per oktober 2026 altså i tråd med prosjektplanen. På noen områder, som rekruttering av nye klyngedeltakere, har prosjektet nådd milepæler på et tidligere tidspunkt enn forventa. Når det gjelder realisering av effektmålsettinger knytta til tjenesteutvikling, må det som venta arbeides langsiktig. Det er likevel verdt å merke seg at det var god respons fra tjenestene når Polyfon våren 2026, med midler fra prosjekt OPPTAKT, kunne lyse ut **prosjektmidler for stimulering av tjenesteutvikling**. Det lover godt for framtidig oppskalering av musikkterapitjenester og -tilbud i de tre regionene.

Om vi ser prosjekterfaringene i perioden januar-oktober 2026 i lys av de risikovurderingene som gis i Prosjektplanens pkt. 8.1, 8.2 og 8.3, kan vi oppsummere:

- En sårbarhet i prosjektet er at utvikling av knutepunkt i nye regioner er helt avhengig av at aktuelle aktører i disse regionene velger å prioritere dette samarbeidet. Så langt har dette gått veldig bra.
- Det vil trolig være stram økonomi i tjenestene de kommende år. Det gjør utvikling av nye tilbud krevende. Dette må følges nøye framover, men responsen på utlyste prosjektmidler lover godt.
- OPPTAKTs målsettinger er ambisiøse i forhold til prosjektteamets størrelse. Prosjektet har bare ressurser til 100 % stilling til ledelse og koordinering. Tett samarbeid med regionale aktører bidrar til at dette så langt har fungert i tråd med prosjektplanen.

II Aktiviteter i de tre regionene

I regionene sør, øst og vest er prosjektaktivitet utvikla i tråd med kap. 5 i Prosjektplanen, der prioriteringer er tilpassa de ulike forutsetningene i hver region. På Østlandet har det vært utdanning i musikkterapi siden 1978, siden 1996 som en del av Norges musikkhøgskole (NMH). På Vestlandet har det vært utdanning siden 1988, siden 2006 ved Griegakademiet (UiB). Begge utdanningsinstitusjonene har etablert forskningssentre som bidrar til fagets kunnskapsutvikling nasjonalt og internasjonalt. I sør er musikkterapi et mye mindre etablert fagfelt, men både akademiske miljø og tjenesteaktører i regionen viser interesse for å være med i et samarbeid. I alle tre regioner, om enn i forskjellig grad, er det behov for kraftig oppskalering av tilbud.

Aktivitetsrapportering region sør 2026 (januar-september)

Bakgrunn og forutsetninger

Region sør i Polyfon omfatter Agder, Telemark og Vestfold og delvis Buskerud. Det er en region med få tilbud i musikkterapi. På Sørlandet tilbys musikkterapi på Sørlandet sykehus (psykisk helse), i enkelte spesialpedagogiske tilbud (særlig i Grimstad og Farsund) og noen lavterskeltilbud (Mandal). Utgangspunktet er relativt lavt kunnskapsnivå om fagfeltet musikkterapi, selv om det finnes musikktilbud som kan plasseres i feltet musikk og helse. Som ny region i Polyfon er prioritering i oppstartsfasen å formidle kunnskap om musikkterapi som praksis- og forskningsfelt, der vi er opptatt av å favne bredden i musikk og helse-feltet.

Aktivitet i 2026

Regional fagkoordinator ble tilsatt 1. januar 2026. Før prosjekt OPPTAKT var det kun 1 Polyfon-deltaker i denne regionen, nemlig Sørlandet sykehus, men prosjektet har rekruttert 5 nye klyngedeltakere:

- Ansgar høyskole, med fagkoordinator Marie Strand Skånland
- Kristiansand kommune, ved avdeling for kultur og innbyggerdialog (v/Knuden kulturskole)
- Universitetet i Sørøst-Norge
- Brukersenteret ROM Agder (Råd og Muligheter Agder)
- Kilden teater- og konserthus

Formidling og informasjon

- Gjennomført halvdagsseminar om Polyfon og oppbygging av knutepunkt for Sørlandet 4. juni 2026; ca. 50 deltakere fra praksisfelt, kommuner, fylkeskommune og utdanning- og forskning.
- To nettverksmøter med aktørene i Polyfon Sør, våren 2026.
- Informasjonsmøter med aktuelle samarbeidspartnere og interessenter, deriblant Agder fylkeskommune, Blå Kors, Røde Kors, NORCE og Universitetet i Agder.
- Informasjonsmøte med musikkterapeuter på Sørlandet.
- Foredrag om knutepunktutviklingen på Polyfon årskonferanse november 2026.
- Tilskudd til fagdag: musikalsk tretrinnsmodell nov. 26; presentasjoner fra Kilden / Ansgar høyskole.

Praksis- og tjenesteutvikling

- ROM Agder er tildelt kr. 2,3 millioner fra Sparebanken Norge til «åpne musikalske møteplasser» i Kristiansand, Arendal og Risør. OPPTAKT støtter prosessen og det er igangsatt tilbud alle tre steder.
- Universitetet i Sørøst-Norge har fått støtte fra OPPTAKT til musikkterapinettverket Østafjells
- Avdelingsleder for ABUP har bedt Klinikk for psykisk helse om tre nye musikkterapistillinger.
- Kilden har fått støtte fra Kavlifondet for å utvikle et forebyggende musikktilbud i grunnskolen.
- Knuden kulturskole er i gang med å utvikle et musikktilbud for å forhindre frafall i skolen.
- Polyfon Sør arrangerer samarbeidsmøte mellom aktører som utvikler forebyggende musikktilbud for barn og unge: Knuden kulturskole, Kilden, Rom Agder, Røde Kors/Blå Kors/AKKS.

Forskning

- Tildelt Polyfon sommerstipend til student ved Ansgar høyskole.
- Tildelte Polyfon-midler til ROM Agder for følgeforskning på «Åpne musikalske møteplasser».
- Kilden, Ansgar høyskole og Klinikk for psykisk helse søker sammen om forskningsmidler fra Polyfon.
- Planlagt forskningsworkshop for å utvikle lokalt forskningssamarbeid høst 2026.

Utdanning

- Samarbeid om rekruttering til utdanningene i Bergen, Oslo og Kristiansand.
- Undervisning om musikkterapi i profesjonsstudiet for psykologi på UiA.
- Musikk og helse som valgfag for psykologistudenter på Ansgar høyskole.

Bruker- og pårørendemedvirkning

- Erfaringskonsulent fra Polyfons erfaringspanel deltok og presenterte på seminar 4. juni.
- Dialog med erfaringspanelet.
- Erfaringskonsulenter involveres i planlagte forskningsprosjekt.

Veien videre

Prioriteringer videre vil være a) fortsette samtaler med aktuelle aktører i Polyfon, innen både tjenestene og akademia, b) legge til rette for samarbeid mellom de lokale aktørene i Polyfon gjennom treffpunkt og såkornsmidler, c) legge til rette for samarbeid om forskning, d) utvikle rekrutteringsstrategier til studiene, utforske muligheter for etter- og videreutdanninger, benytte studentkonsulenter i formidling og rekruttering, og d) synliggjøre musikkterapi som fagfelt.

Aktivitetsrapportering region øst 2026 (januar-september)

Bakgrunn og forutsetninger

Region øst omfatter her Østfold, Oslo, Akershus og Innlandet. Det er oppretta musikkterapistillinger i Oslo og nærområdene innen de fleste relevante praksisområder, og flere praksismiljø i regionen er av høy kvalitet. Samtidig er implementering i praksisfeltet fortsatt noe tilfeldig. Østlandet er den mest folkerike regionen i landet og antall musikkterapeuter per 100 000 inn-byggere er lavt. Regionen er mangfoldig, og administreringen av Oslo i bydeler gjør praksisfeltet uoversiktlig. Ved oppstart av prosjekt OPPTAKT i januar 2026 var det kun 2 klyngedeltakere i Polyfon fra denne regionen, nemlig NMH og Lillestrøm kommune.

Aktivitet i 2026

Fagkoordinator ble tilsatt i januar 2026. I april medførte prosjekt OPPTAKT at Innlandet sykehus v/klinikk for psykisk helse og rus meldte seg inn i Polyfon, slik at regionen nå har én deltaker fra akademia, én fra spesialisthelsetjenesten og én fra kommunesektoren.

Formidling og informasjon

- Produksjon og promotering av fire informasjonsvideoer om musikkterapistudiene i Norge (laget av NMH), i samarbeid med UiB og Ansgar.
- Deltakelse med stand på arrangementet Vippa-fest, en sosial samling for alle Oslos FACT-team, i samarbeid med Mental helse Oslo, NAPHA og KORUS Oslo.
- Deltakelse med innlegg / stand på Kulturskolerådet sin internkonferanse om framtidens kulturskole.
- Internundervisning for FACT Asker.
- Medarrangør for Rockovery Oslo i oktober. Dette konsertarrangement som samler store deler av praksisfeltet innen psykisk helse, avhengighet og kriminalomsorgen i Oslo, samt flere sentrale erfaringskonsulenter. Arrangementet vil potensielt få stor publisitet lokalt og i media.

- Seminar i Oslo i okt. om musikkterapi og logopedi som tilbud for personer med kjønnsinkongruens.
- Det jobbes med å etablere samarbeidsavtaler med fagpersoner og eventuelt studenter NMH, for engasjement som ambassadører for Polyfon øst.

Praksis- og tjenesteutvikling

- Ved Innlandet sykehus jobbes det med å etablere flere musikkterapistillinger og økt samarbeid med kommuner og lokale aktører. Det er planlagt et større seminar i februar 2027 der potensielle samarbeidsparter og klyngedeltakere inviteres. Vi samarbeider tett med Innlandet sykehus om dette.
- Har hatt møte med en fylkeskommune på Østlandet der vi informerte om musikkterapi og skisserte muligheter for klyngedeltakelse. Oppfølgingsmøter kan bli aktuelle.
- Er i dialog med klyngedeltaker Lillestrøm kommune for å se på muligheter for økt aktivitet.
- Er i kontakt med flere av de store sykehusene i Osloområdet.
- Vil initiere dialoger om samarbeid med kommuner, lokale institusjoner og aktører.
- Deltakelse på seminar på BUP Larvik i oktober, etter invitasjon.

Forskning

- Det er planlagt en forskningsworkshop på NMH i samarbeid med CREMAH for å utvikle og samordne lokalt forskningssamarbeid høsten 2026.
- Sykehuset Innlandet finansierer et nytt forskningsprosjekt innen musikkterapi og rusavhengighet.
- Råd og støtte til personer og instanser i regionen som har søkt Polyfon om forskningsmidler

Utdanning

- Deltakelse på seminar om musikk og helse i Indre Østfold, etter invitasjon fra kulturnettverket og sykepleieutdanningen på Høyskolen i Østfold.
- Det er etablert kontakt om undervisning ved Erfaringsskolen (utdanning for erfaringskonsulenter).
- Undervisning ved årsstudiet i musikk ved Universitetet i Sørøst-Norge.
- Samarbeid om rekruttering til utdanningene i Bergen, Oslo og Kristiansand.

Bruker- og pårørendemedvirkning

- NMH/Polyfon øst var i juni 2026 vertskap for et dagsmøte for Polyfons erfaringspanel. Stortingspolitiker Agnes Viljugrein (AP) deltok.
- Dialog med erfaringspanelet, med fokus på økt samarbeid med medlemmer som er bosatt i øst.
- Erfaringskonsulenter involveres i planlagte forskningsprosjekt.

Veien videre

Prioriteringer videre vil være a) å følge opp de eksisterende klyngedeltakerne, b) å jobbe for å rekruttere nye klyngedeltakere, herunder sykehus og kommuner/bydeler med eksisterende musikkterapistillinger, c) legge til rette for samarbeid om forskning, d) utvikle rekrutteringsstrategier til studiene, studentkonsulenter i formidling og rekruttering, d) synliggjøre musikkterapi som fagfelt, e) etablere samarbeid om ulike oppgaver med fagmiljøet på NMH.

Aktivitetsrapportering region vest 2026 (april-september)

Bakgrunn og forutsetninger

Polyfon vest består av Vestland og Rogaland, med til sammen 11 individuelle klyngedeltakere (5 fra spesialisthelsetjenesten, 2 kommuner, 3 forskningsinstitusjoner, 1 statlig aktør) og Partssamarbeid Vestland (fylkeskommune, 1 helseforetak, 4 kommuner, og 1 utviklingssenter). Siden det allerede er mange klynge-

deltakere i regionen, er førsteprioritet nå å styrke samspillet mellom ledere, praktikere, forskere og erfaringsrepresentanter, med mål om å initiere og støtte praksisutvikling, implementering og forskning.

Aktivitet i 2026

Fagkoordinator ble tilsatt i april 2026.

Formidling og informasjon

- Bidrar til arrangering av Polyfon-seminar 13. november om bærekraftige musikkterapitilbud på barne-unge-feltet. Mål: Etablere samarbeidsstrukturer og prosjekt som kan tydeliggjøre hvordan musikkterapikompetanse bidrar i aktuelle tjenester og kontekster i tråd med organisasjonens målsettinger. Fokus på medvirkning for barn og unge som ikke kan eller ønsker å bruke verbal-språket, og derfor ofte ikke får medvirke i utvikling av kunnskap og tjenester som angår dem.
- Deltaking og medvirkning på aktuelle fagdager og konferanser.
- Møte med rådgiver i Byrådsavdeling for barnevern, sosiale tjenester og mangfold (BBSM) i Bergen kommune, etterfulgt av skriftlig innspill til Plan for psykisk helse og rusarbeid
- Undersøker muligheter for å bidra i andre byrådsavdelinger og etaters planarbeid, i den grad disse har ønske om og behov for dette.

Praksis- og tjenesteutvikling

- Kartlegger behov i tjenestene hos klyngedeltakerne i regionen: Det er igangsatt møter med musikkterapeuter og deres ledere innenfor psykisk helse/rus både i spesialisthelsetjeneste og kommunale tilbud, med kulturetaten (Bergen), og Etat for tilrettelagt oppvekst (Bergen). Møter med resterende klyngedeltakere vil gjennomføres ila oktober-november. I første runde inviteres musikkterapeuter, og deretter deres ledere.
- Praksisutvikling og forskningsprosjekt: Fagkoordinator og Ressurssenter for barnehage har inngått samarbeid, med fokus på å initiere utviklingsprosjekt og forskning i Etat for tilrettelagt oppvekst. Både musikkterapeuter og leder er involvert.
- Støtte til implementering av musikkterapitilbud i Familiehjelpa i Kinn kommune.

Forskning

- Bidrar til utvikling av Etat for barn og familie i Bergen sitt forprosjekt om musikkterapi for barn og unge med autisme, med vekt på livskvalitet og psykiske helse. Samarbeid med NMH og USN.
- Veileder søknad til såkornsmidler (utlysning 01.10.26).
- Kontakt mellom aktuelle forskere og praksisfelt, ifm prosjekt.

Veien videre

Fokus ut 2026 vil være å ferdigstille kartlegging av behov hos klyngedeltakere, og hvordan Polyfon best kan støtte videre utvikling. Basert på kartleggingen vil aktuelle tiltak iverksettes. Kartlegging og iverksetting av tiltak vil foregå i en aksjonslæringsmetodikk, jamfør **Prosjektplan OPPTAKT**. Tiltak kan eksempelvis inkludere etablering av nettverk eller samarbeid mellom praksisfelt, akademia og brukerorganisasjoner, utviklings- og forskningsprosjekt, kompetansehevende tiltak for musikkterapeuter og andre profesjoner hvor dette kan støtte implementering av musikk-terapi, eller å bidra i aktuelle planprosesser. Til nå har barne-unge-feltet vært tydelig på at det er behov for et fokus på utvikling på dette feltet, noe som framgår i rapporten ved at det her er tydelige prosjekt og tiltak i gang. Det understrekes imidlertid at det framover tilstrebes en god balanse mellom ulike praksisfelt og ulike geografiske steder.

III Utvikling av Polyfons fellesfunksjoner

I denne delen av rapporten beskrives hvordan Polyfons fellesfunksjoner i løpet av 2026 er utvikla og styrka i tråd med etablering og drift av prosjekt OPPTAKT.

Polyfons styrende og rådgivende organ

Parallelt med OPPTAKTs oppstart 1. januar 2026, trådde Polyfons nye **Klyngeavtale** i kraft. Arbeidet med avtalen begynte før OPPTAKT ble etablert, men utviklinga er godt tilpassa dette prosjektet:

- Alle nye klyngedeltakere som blir rekruttert av prosjektet blir representert på Årsmøtet, som er klyngas øverste **styringsorgan**.
- Polyfons styringsgruppe, der alle tre regioner er representert, er styringsgruppe for OPPTAKT.

OPPTAKT har to rådgivende organ, Polyfons **Erfaringspanel** og **Fagråd**.

- Ved prosjektstart hadde Erfaringspanelet god representasjon fra regionene øst og vest, mens region sør var underrepresentert. I løpet av høsten 2026 vil panelet utvides med to representanter fra sør.
- Fagrådet vil også bli fornya i løpet av denne høsten, med representanter fra alle tre regioner.

Nasjonale støttefunksjoner til regionenes aktiviteter

Formidling

- Midler til formidlingsstøtte er lyst ut med økte tildelinger til aktører i alle tre regioner, etter søknad.
- Felles informasjonsmateriell er utarbeida, bl.a. en ny Polyfon-brosjyre.
- Seminar og konferanser m.m. er profilert slik at alle tre regioner er representert.
- Klyngas kommunikasjonskanaler – nettsider, bulletengen Polyfon-nytt og SoMe – er utvikla og fornya, med informasjon om aktivitet i alle tre regioner.

Praksis- og tjenesteutvikling

- En ny ordning med utlysing av midler til utvikling av ny og bedre praksis er etablert, der det til første søknadsfrist 1. juni var **god respons i alle tre regioner**.
- Innhold i nettressurser (kunnskapsbeskrivelser, osv.) er oppdatert og tilpassa OPPTAKT.
- Samarbeid og dialog med aktuelle nasjonale kompetansemiljø og myndigheter er intensivert, med mål om å bidra til at framtidige nasjonale føringer kan støtte OPPTAKTs arbeid i regionene. Musikk-terapi innen oppsøkende, ambulante team (FACT-team) har vært et prioritert område.

Styrking av forutsetninger for praksisnær forskning

- Midler til forskningsstøtte og sommerstipend for studenter er lyst ut med økte tildelinger, til aktører i alle tre regioner, etter søknad.
- Klyngas sekretariat har gitt støtte til utvikling av regionale og nasjonale seminar og konferanser.

Styrking av utdanning og kompetanse

- Arbeid med et nasjonalt digitalt og fysisk innføringskurs i musikkterapi – «En smakebit av musikk-terapi» – er intensivert, med sikte på at det kan tas i bruk i de tre regionene tidlig på nyåret i 2027.

Styrking av bruker- og pårørendemedvirkning

- Polyfons Erfaringspanel har fått økte økonomiske rammer og er i omstilling for bedre å kunne møte behov i alle tre regioner. Panelet utvides altså med to plasser for å sikre representasjon fra sør.
- Erfaringspanelet og klyngas koordinator for medvirkning står til disposisjon for klyngedeltakerne i alle tre regioner og utarbeider også **veiledere og nettressurser** for alle regionene.

IV Realisering av resultatmålsettinger

OPPTAKTs resultatmålsettinger er knytta til oppbygging av regionale knutepunkt. Milepælene i prosjektplanen er lagt til desember hvert år, mens årlig rapportering av logistiske grunner er lagt til oktober.

Deltidsstillinger for regionale fagkoordinatorer i Sør, Øst og Vest

Prosjektplanen skisserer at disse fagkoordinatorene skulle være på plass i alle regioner senest 1. mars 2026. I region sør og øst var dette på plass 1. januar, mens det i region vest var på plass 1. april. Forskjellen skyldes først og fremst at vertsinstitusjonene i sør og øst (henholdsvis Ansgar høyskole og Norges musikkhøgskole) kunne omdisponere eksisterende stillingsressurser, mens vertsinstitusjonen i vest (Universitetet i Bergen) måtte lyse ut ei deltidsstilling til denne funksjonen. Planen er at disse fagkoordinatorene skal arbeide for OPPTAKT i heile den treårige prosjektperioden.

Rekruttering av nye klyngedeltakere i regionene

Før prosjektstart var det 1 klyngedeltaker i region sør, 2 i øst og 12 i vest. Prosjektplanen skisserer at det skal rekrutteres minst 2 nye klyngedeltakere i regionene sør og i øst hvert år i perioden 2026-2028. Vekst vil kunne komme også i region vest, men arbeidsmåten her vil likevel ha mer vekt på videreutvikling av det faglige samarbeidet enn på nyrekruttering.

Per oktober 2026 er det rekruttert 5 nye klyngedeltakere i sør og 1 i øst, altså totalt 6 nye klyngedeltakere, 2 flere enn de 4 som er skissert som målsetting i Prosjektplanen for heile 2026. Per oktober 2026 er det altså 6 klyngedeltakere i region sør, 3 i øst og 12 i vest.

Systematisk samarbeid mellom de aktuelle klyngedeltakerne

Prosjektplanen skisserer her at minimum 1 samarbeidsprosjekt skal være i gang i hver region innen utgangen av 2026, minimum 2 i hver region innen utgangen av 2027 og minimum 3 innen utgangen av 2028. Indikatordata for aktiviteten på dette området går fram av Del V, mens vi her kan gi konkrete eksempel på hvordan **OPPTAKTs utviklingsstøtte** genererer samarbeid mellom klyngedeltakerne.

- Sør: ROM-Agder har fått støtte fra OPPTAKT til å initiere en utviklingsprosess som kan samle brukere, kommuner, spesialisthelsetjeneste og frivillig sektor rundt en felles forståelse av hva som skal til for å lykkes med å utvikle lokale inkluderende musikalske møteplasser. Samarbeidende klyngedeltakere: Ansgar høyskole, Kristiansand kommune og Sørlandet sykehus.
- Øst: Sykehuset Innlandet har fått støtte til et fagseminar for lederforankring og implementering av musikkterapi i Psykisk helse- og rusklinikk Sykehuset Innlandet. Parallelt arbeider sykehuset med å styrke samarbeidsrelasjoner til Norges musikkhøgskole og med å bygge kontakt og samarbeid med omegnskommuner og fylkeskommune.
- Vest: Partssamarbeid Vestland har fått støtte til et pilotprosjekt om musikk som helsefremmende ressurs i kommunale tjenester i Voss herad. Samarbeidende klyngedeltakere: Vestland fylkeskommune og Voss DPS NKS Bjørkeli.

Etablerte samarbeid som sikrer systematisk bruker- og pårørendemedvirkning

Prosjektplanen skisserer at alle regioner skal være representert med minimum 3 representanter i klyngas Erfaringspanel innen utgangen av 2026. Per oktober 2026 er det 1 representant for sør, 6 for øst og 3 for vest. I løpet av høsten 2026 vil panelet bli utvida, slik at det blir plass til 3 representanter fra sør.

Prosjektplanen skisserer videre at det innen utgangen av 2027 skal være minimum 1 prosjekt i hver region med bruker- og pårørendemedvirkning og 2 i hver region innen utgangen av 2028. Dette målet er prosjektet allerede i gang med å realisere, se indikatordata i Del V.

V Realisering av effektmålsettinger

OPPTAKTs effektmålsettinger omhandler ønska samfunnseffekt. Den overordna effektmålsettinga er å gjøre musikk mer tilgjengelig som ressurs for helse og sosial bærekraft i regionene sør, øst og vest. I tråd med prosjektets arbeidsmåte, der samspill mellom akademia, tjenester og erfaringskompetanse stimuleres, vil bidrag til kunnskapsutvikling som kan støtte en slik prosess også vektlegges.

I denne delen av rapporten presenterer vi tilgjengelig indikatordata som kan belyse samfunnseffekt. Milepælene i prosjektplanen er lagt til desember hvert år, mens årlig rapportering av logistiske grunner er lagt til oktober. *Merk: Data som presenteres i denne delen av rapporten dokumenterer klyngedeltakernes aktivitet, ikke prosjektgruppas arbeid. OPPTAKTs prosjektgruppe skal støtte og stimulere, men det er klyngedeltakerne som bygger opp og drifter musikkterapitilbud, etablerer utviklings- og forskningsprosjekt, osv.*

Generelt om indikatordata
Slike indikatordata gir ikke sikker informasjon om årsakssammenhenger, men gir grunnlag for vurdering av mulige sammenhenger. Et eksempel: Fig. 1 viser at det er vesentlige forskjeller de fire helseregionene imellom når det gjelder implementering av musikkterapi i spesialisthelsetjenesten. Mulige vurderinger:

- At det i det hele tatt finnes slik nasjonal statistikk bygger på a) at Helsedirektoratet siden 2013 har anbefalt musikkterapi i flere nasjonale, faglige retningslinjer, og b) at nasjonale prosedyrekoder for musikkterapi i spesialisthelsetjenesten ble etablert i 2016.
- At det er vesentlig flere pasienter som får tilbud i regionene Sør-Øst og Vest enn i Midt og Nord skyldes sannsynligvis at det finnes musikkterapiutdanninger i Oslo og Bergen, men ikke lenger nord.
- At det er vesentlig flere pasienter som får tilbud i Vest enn i Sør-Øst kan sannsynligvis best forklares med at det på Vestlandet har vært et klyngesamarbeid gjennom Polyfon siden 2015. På Sørlandet og Østlandet ble dette påbegynt først med prosjekt OPPTAKT i 2026. Andre faktorer kan sjølsagt også spille inn, som forskjeller i geografi, kultur, lederprioriteringer, osv.

Antall pasienter som får tilbud om musikkterapi i spesialisthelsetjenesten

Indikatordata for endringer i bruk av musikkterapi i spesialisthelsetjenesten henter vi fra Norsk pasientregister (NPR), som driftes av Helsedirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet. Fig. 1 viser utviklinga siden 2018. Helsedirektoratet gjør data fra NPR tilgjengelig på vårparten etter et kalenderår, så OPPTAKT-rapportering av endringer når det gjelder dette effektmålet vil ligge et år på «etterskudd». Her kan vi altså rapportere på status per 31.12.2025, noe som gir en «baseline», et bilde av status før OPPTAKT starta opp:

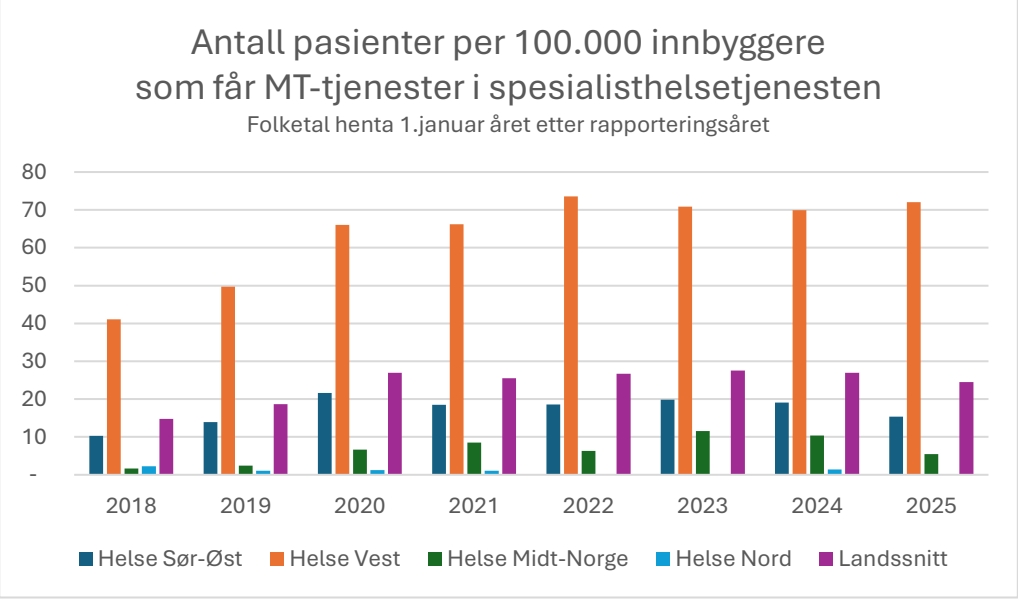

Fig. 1: Antall pasienter som får musikkterapi i spesialisthelsetjenesten i perioden 2018-2025, fordelt mellom helseregionene i Norge og korrigert for folketallet i hver region. Kilde: Norsk pasientregister (NPR).

Kommentar: De store forskjellene helseregionene imellom når det gjelder musikkterapitilbud i spesialist-helsetjenesten er en av grunnene til at Polyfon i 2025 søkte Agenda Vestlandet om støtte til prosjekt OPPTAKT, for å prøve å bidra til at det for befolkninga blir en større likhet i tilgang til tilbud. OPPTAKT tar sikte på å støtte og stimulere utvikling av omfanget av musikkterapitilbud innen offentlige tjenester. Realisering av en slik målsetting vil nødvendigvis ta tid, da slike tilbud først skal prioriteres og skrives inn i planer og budsjett, så skal stillinger lyses ut og besettes, musikkrom innredes, osv. Det er derfor venta at de største endringene når det gjelder dette effektmålet vil komme etter prosjektslutt.

Også mellom hvert enkelt helseforetak er det store forskjeller. Fig. 2 viser situasjonen ved prosjektstart for helseforetakene som er med i prosjekt OPPTAKT:

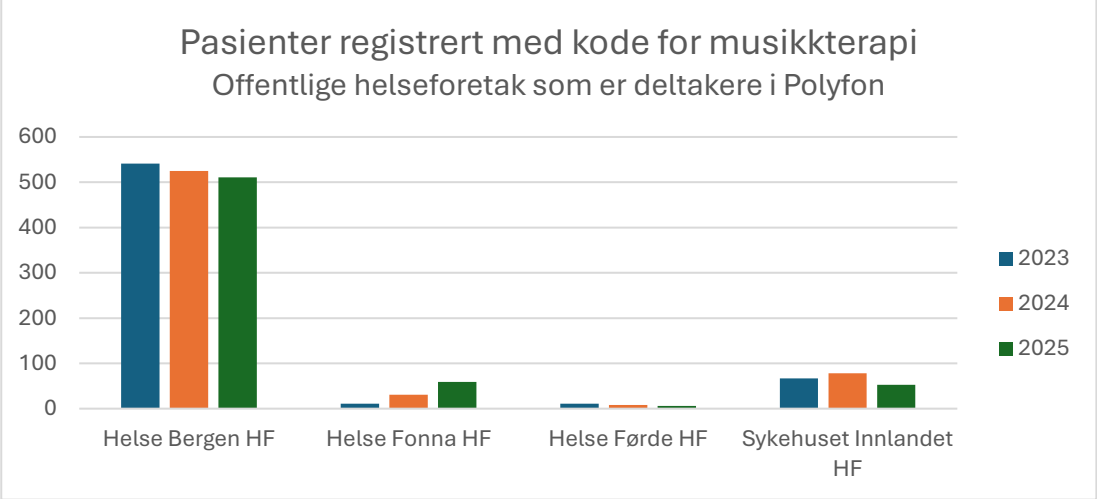

Fig. 2: Antall pasienter som får musikkterapi i spesialisthelsetjenesten i perioden 2023-2025, fordelt mellom offentlige helseforetak som er deltakere i Polyfon og med i OPPTAKT. Kilde: Norsk pasientregister (NPR).

Kommentar: 5 helseforetak (25 % av helseforetakene i Norge) er med i OPPTAKT. Når bare 4 av disse er synlige i fig. 2, skyldes det sannsynligvis at Sørlandet sykehus – som er i startfasen når det gjelder oppbygging av musikkterapitilbud – ennå ikke har tatt prosedyrekoden for musikkterapi i bruk. Helse Bergen har bygd opp sine musikkterapitilbud systematisk siden 2017 og er klart ledende på landsbasis når det gjelder implementering av musikkterapi. Ønska utvikling videre, sett fra brukernes perspektiv, vil være at Helse Bergen styrker sitt tilbud ytterligere samtidig som de andre helseforetakene oppskalerer sine musikkterapitilbud vesentlig.

Vi vil ellers legge til at privat-ideelle aktører også bidrar til spesialisthelsetjenester. I Polyfon er flere slike aktører aktive deltakere, som Betanien sykehus, NKS Olaviken alderspsykiatriske sykehus og Voss DPS NKS Bjørkeli. For indikatordata til samfunnseffekter av prosjekt OPPTAKT, avgrenser vi oss likevel til de offentlige helseforetakene som er involvert.

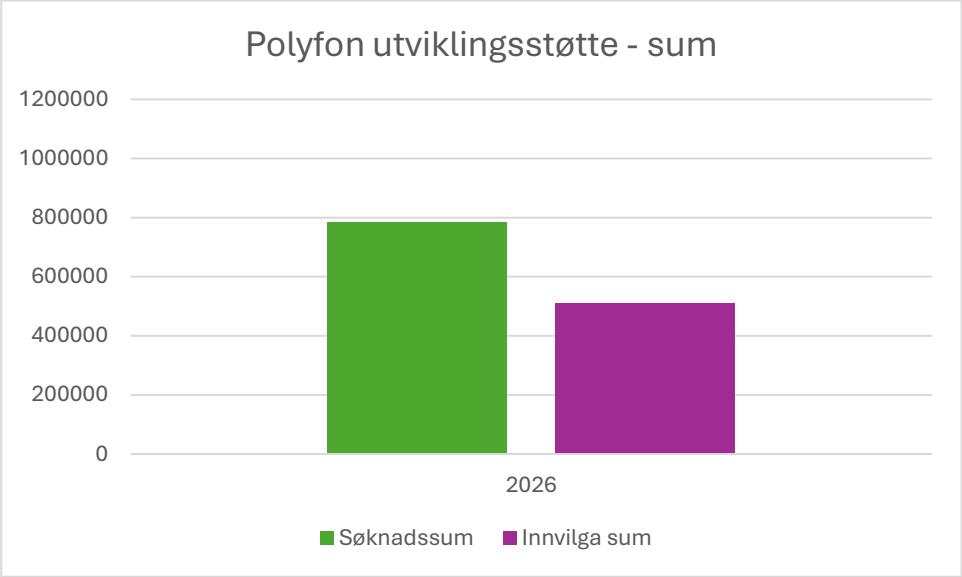
Musikkterapitilbud i kommunene og i andre sektorer

Det finnes knapt nasjonal statistikk over kommunale musikkterapitjenester. Et unntak er IS-24/8, en årlig kartlegging som SINTEF gjennomfører på oppdrag fra Helsedirektoratet, med mål om å monitorere utviklinga i ressursinnsats i kommunalt psykisk helse- og rusarbeid. 2024-utgava av denne rapporten inneholdt for første gang statistikk der musikkterapipraksis var inkludert. Rapporten viste at bare 12 % av norske kommuner gir musikkterapi som en del av sine kommunale psykisk helse- og rustenester. I 2025 var data for musikkterapi ikke inkludert, men etter det vi kjenner til, vil slike data være med igjen fra og med 2026. Vi vil da undersøke om disse rapportene kan gi relevante indikatordata for prosjekt OPPTAKT.

For privat-ideelle aktører finnes det heller ikke nasjonal statistikk over musikkterapitjenester. Vi vil lete etter metoder for å dokumentere omfanget av denne type tilbud, men det kan vise seg vanskelig.

Utvikling av tjenester og praksis

Prosjekt OPPTAKT har gjort det mulig for Polyfon å dele ut utviklingsstøtte for å stimulere utvikling av praksis og tjenester, i tråd med kunnskapsgrunnlag, retningslinjer og brukerønsker. Et utviklingsprosjekt innen denne støtteordninga skal ha som mål å legge grunnlag for mer og/eller bedre musikkterapipraksis. De tiltak som skal utvikles må gjerne sees i sammenheng med andre helse- og utviklingsrelaterte musikkpraksiser. Alle aktører i klynga kan søke om støtte og det oppfordres til samarbeid klyngedeltakerne imellom.

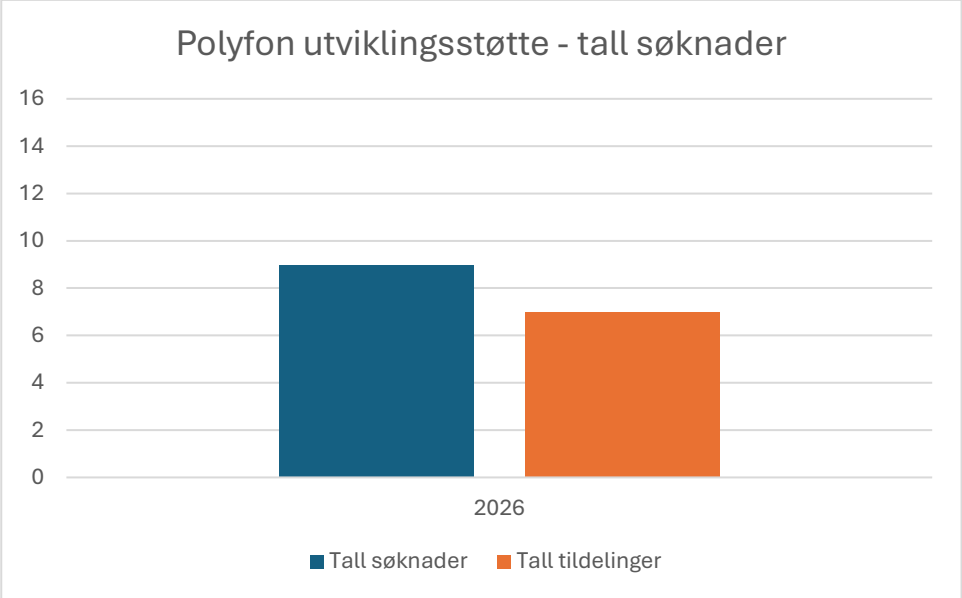

Fig. 3: Søknadssum, innvilga sum, tall søknader og tall tildelinger for OPPTAKTs ordning for utviklingsstøtte for ny og/eller bedre musikkterapipraksis.

Ordninga er altså heilt ny og etablert av OPPTAKT. Tallene for 2026 gir et grunnlag for å vurdere videre utvikling i prosjektet i 2027 og 2028. Alle tre regioner fikk tildelinger i 2026 og ulike typer aktører var representert: akademia, spesialisthelsetjeneste, kommunesektor og privat-ideell aktør (brukerstyrt senter).

Utvikling av ny kunnskap om tjenester og praksis

OPPTAKT har gjort det mulig for Polyfon å styrke arbeidet med å støtte kunnskapsutvikling som springer ut av praksisfeltet og involverer erfaringskompetanse. Fig. 4 illustrerer aktivitet ved oppstart av OPPTAKT. Som for resten av Del V, er det klyngedeltakernes egen aktivitet som blir synliggjort. Vi understreker samtidig at

disse dataene ikke gir det fulle bildet av forskningsaktiviteten i norsk musikkterapi. Forsknings-sentrene initierer også store forskningsprosjekt finansiert av Norges forskningsråd og EU. Det som her synliggjøres er effekten av Polyfon og OPPTAKT sitt spesifikke arbeid med å stimulere kunnskapsutvikling som springer ut av praksisfeltet og som involverer erfaringskompetanse i alle faser av forskningsprosessen.

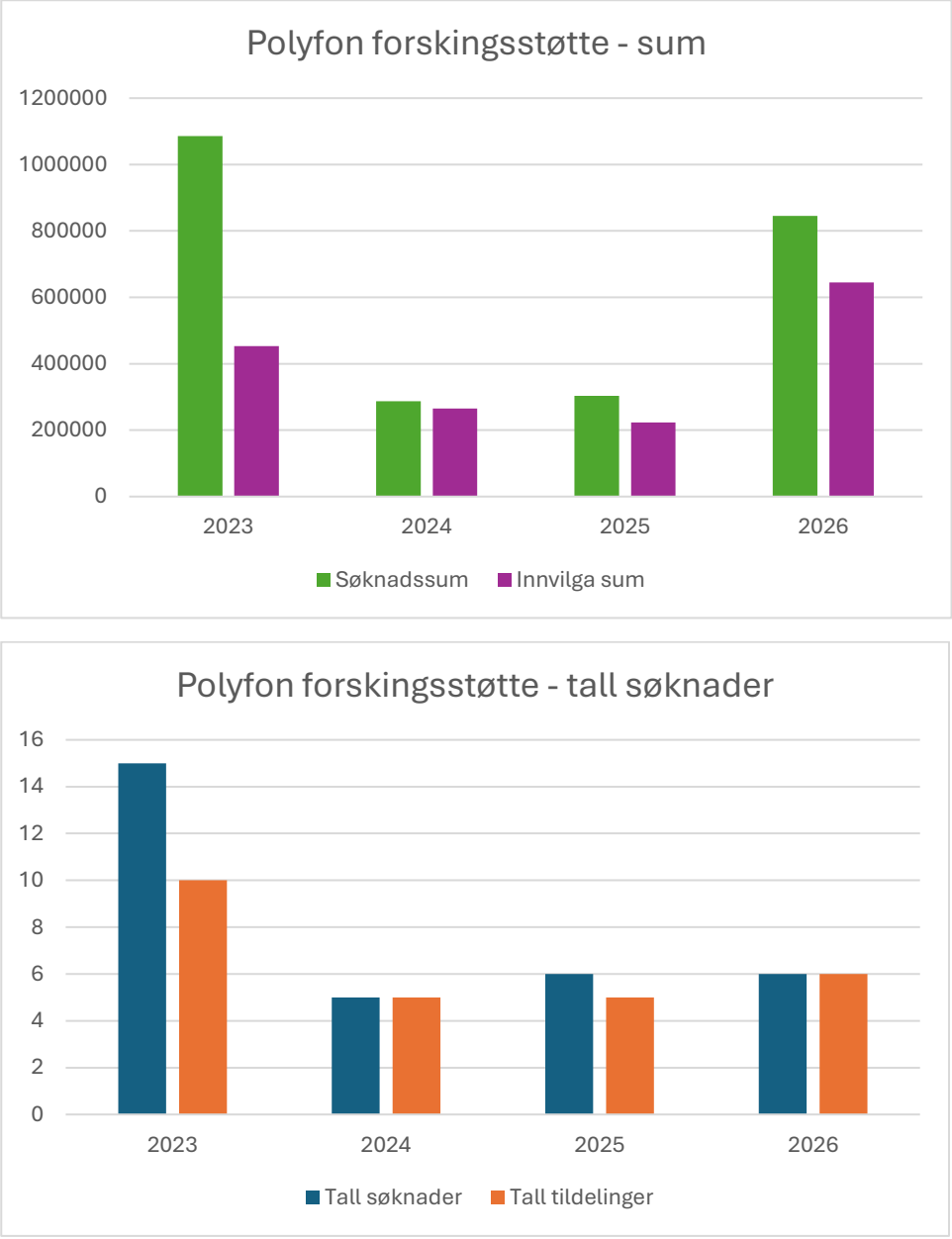

Fig. 4: Søknadssum, tildelingssum, tall søknader og tall tildelinger for Polyfons ordning for forskningsstøtte.

Kommentar: Fig. 4 viser at det har vært varierende omfang både av søknadssummer og tildelinger innen Polyfons forskningsstøtte de siste åra. 2023 var et år med uvanlig høg aktivitet på området, både fordi klynga hadde oppsparte midler til formålet og fordi nye klyngedeltakere hadde flere «oppsparte prosjekt-initiativ». 2024 og 2025 representerer derfor i større grad normalår for «Polyfon før OPPTAKT», og nivået disse åra vil være det mest naturlige sammenligningsgrunnlaget når effektene av OPPTAKT skal vurderes. Samtidig vil det være et mål å bevege seg forbi nivået fra 2023, da videre utvikling av musikkterapitjenester og -tilbud forutsetter en videre styrking av praksisfeltets kunnskapsgrunnlag. Oppstarten av OPPTAKT i 2026 er lovende, da denne sammenfaller med en klar økning i tildelingssum. Dette reflekterer en økning i gode prosjektsøknader, der de nye regionene er godt representert. Alle søknader blir vurdert av en ekstern vitenskapelig komité, der forholdstallet mellom søknads- og tildelingssummer og også mellom antall søknader og tildelinger kan variere noe fra år til år, avhengig av søknadenes størrelse og kvalitet.

VI Regnskap

Klyngas egenbidrag

I tråd med prosjektplanen, har klynga satt av ca. 100 % stilling til prosjektet:

- Prosjektleder (klyngeleder) 25 % stilling
- Administrasjon og koordinering av medvirkning (sekretariatet) 15 % stilling
- Regional koordinering i region sør, øst og vest (3 x 20 % st.) 60 % stilling
- Total personalressurs 100 % stilling

Dette egenbidraget innebærer en utgift for Polyfon på ca. kr. 1 500 000 per prosjektår, inkludert sosiale og indirekte kostnader. I tillegg kommer egenbidrag i form av at OPPTAKT bruker klyngas infrastruktur.

Bruk av tildeling fra Agenda Vestlandet – stiftelsen fra Sparebanken Norge

Klynga er tildelt kr 2.510.000 for 2026, som første tildeling i et 3-årig program som løper fram mot 2028. Agenda Vestlandet har altså avsatt kr 7.530.000 i en totalramme for prosjekt OPPTAKT. Tabellen viser forbruk fra januar til august 2026, for de aktivitetene som er beskrevet i denne statusrapporten.

Aktiviteter/år	Budsjett 2026	Regnskap per august 2026
Informasjonsarbeid	300 000	50 631
Tjenesteutvikling, forskning/utvikling	880 000	129 690
Kurs/utdanning	280 000	30 000
Erfaringspanel	100 000	4 849
Drift/diverse regionalt	750 000	750 000
Drift/diverse felles	200 000	51 061
Totalt	**2 510 000**	**1 016 231**

Kommentarer:

- Når regnskapet for noen aktiviteter ligger godt under budsjett, skyldes det at prosjekt OPPTAKT ennå er i en tidlig fase. Når det f.eks. gjelder utgifter til Kurs/utdanning og til Erfaringspanelet, er utvidede aktiviteter som medfører store utgifter fortsatt under oppbygging.
- Samla forbruk etter 2/3 av prosjektåret 2026 er altså under halvparten av tildelt ramme for heile året. Det skyldes først og fremst lavt forbruk fra januar til mars, da prosjektet var i en oppstartfase med mye planleggingsarbeid. Aktivitet og forbruk har økt markant siden april.
- Prognosen er at tildelinga for 2026 vil være brukt opp innen 31. des., der det i løpet av høsten bl.a. kommer utgifter til timebetalte studentambassadører (SoMe) og til utvikling av kurset «En smakebit av musikkterapi». I tillegg kommer tildelinger til utlyste prosjektmidler: nærere kr. 400 000 i støtte til tjenesteutvikling, kr. 400 000 i forskningsstøtte og kr. 100.000 i formidlingsstøtte.

Både Polyfon og OPPTAKT er en del av UiBs prosjektportefølje og underlagt revisjon og kontroll fra Riksrevisjonen, i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og statlige retningslinjer.

Økonomisk bærekraft ved eventuell videreføring etter prosjektperioden

Som beskrevet i prosjektplanen, kommer klyngas ordinære inntekter fra deltakeravgifter. Prosjekt OPPTAKT bidrar til rekruttering av flere klyngedeltakere, særlig i regionene sør og øst. Dersom prosjektet fungerer faglig tilfredsstillende *og* klynga rekrutterer et tilstrekkelig antall nye klyngedeltakere, vil det være mulig å videreføre de regionale knutepunktene når prosjektet er avslutta, riktignok med reduserte budsjett sammenlikna med OPPTAKTs prosjektperiode. Per oktober 2026 ligger prosjekt OPPTAKT allerede foran de mål prosjektplanen setter for klyngerekruttering i heile 2026.